— Ի նոյն թիւ նշանակեցաւ 'ի պաշտօն
Թարգմանի Սինօդի և ուսուցիչ Սուսաց
լեզուի 'ի ճեմարանի II. Եղիաթնի
Լեզբերմանցի III. Սարգիսն տէր Վեոր-
գեան Սարութեանց :

— Ի նոյն թիւ նոյնպէս թոյլատրեցաւ
Սինօդէն նորոգութիւն եկեղեցւոյն
Արարասուբազար. քաղաքի վիճակին Հայոց
նոր Լախիջեանայ և Եսասարաբիոյ :

ԿՍ.ՐԳՍ.ԳՐՈՒԹԻՒՆ

Սուրբ Լթողոյս ուսումնական (Յանձ-
նաժողովը կարևոր դատելով Սուսաս-
տանի թեմերուն մէջ գտնուած ազգային
ուսումնարանաց համար ստոյգ ծանօ-
թութիւններ ստանալ, Ս Եհափառ Աա-
թուղիկոսի հրամանաւ առաջարկեց վի-
ճակաւոր Լուաջնորդաց, որպէս զի նոքա
ըստ կարի փութով ջանան հասուցանե-
լու առանձին առանձին ցուցակներով
յետագայ տեղեկութիւնքը :

ա. Ս'ւր և որքան են ուսումնարան-
ներ և ծխական դպրոցներ, որ կ'ստո-
րադրին իւրաքանչիւր թեմի հոգևոր
իշխանութեան :

բ. Սրբան է Տեսչաց, Հոգաբարձ-
ուայ, ուսուցչաց, թէ՛ թոշակաւոր և թէ՛
ճրիվարժ ուսանողաց թիւը և ինչ ու-
սումն կ'աւանդուի վարժարանաց մէջ :

գ. Սրպիսի նիւթական աղբիւրներէ
կ'պահպանուի ուսումնարանաց գոյու-

թիւեր. ուսումնական և տնտեսական
վարչութեան մասին որքան դրամ յատ-
կացած են. և տարին որքան մուտք և
ծախք կարող են ունենալ :

դ. Լւրաքանչիւր ուսումնարան և
դպրոցքանի տարիէ հետէ բացուած է,
և որպիսի բարոյական և ուսումնական
դաստիարակութեան յառաջադիմու-
թիւն կ'տեսնուի նոյա մէջ. և եթէ յայտ-
նի չի երևիր յաջող դրութիւն՝ որպիսի
խափանառիթ պատճառներէ յառաջա-
ցած է :

Հետեաբար (Յանձնաժողովը հարկ
համարեցաւ առաջարկել ևս, որ ամեն
Լուաջնորդք և նոցա Վոխանորդք ամէն
գիւղորէից մէջ մասնաւոր դպրոցներ
բանալու փոյթ ունենան, և քահանայքը
ուսուցիչ և դաստիարակ կարգեն, Վիւ-
ղորէից եկեղեցիքը եթէ ունին սեպհա-
կան դրամ, նոցա տոկոսիքէն մասնաւոր
թոշակ յատկացնեն իւրեանց դպրոցնե-
րուն. և երբ որ չեն բաւէր նոքա՝ դրա-
մագլխէն միայն մի մասը ծախս անեն,
գիւղական ազգային մանկուկքը բոլորո-
վին տգիտութեան մէջ չթողելու համար :

Սարկկային կենաց ընթացից մէջ
յոյտնի է որ, զօրավարաց գործունուէն
զօրք կ'բաջալերին. և հոգևոր Հովուաց
ջանասիրութենէն 'ի լուսաւորուի հօտի
ժողովուրդք նոր ոգի կանուան 'ի դաս-
տիարակութիւն և 'ի յառաջադիմութիւն

նիւթական և բարոյական գործոց մէջ :
 Ըստ այսմ մեր ազգայինք գրեթէ ամեն տեղէ տեսնալով ու լսելով իւրեանց հոգեւոր հովուապետի և Ս : Լաթուղիկոսի ամենայն հայոց ջանքը և ուսումնասէր եռանդն ՚ի դաստիարակութիւն և ՚ի լուսաւորութիւն մանկանց և ՚ի յառաջագիմութիւն դպրոցաց, կ'քաջալերուին թէ քաղաքները և թէ գիւղերը եղած դպրոցներու զարգացման և յառաջագիմութեան պտուղը ցոյց տալ, յուրախութիւն և յօրինակ բոլոր ազգայնոց :

Լորեան քաղաքի հոգեւոր Դպրոցի տարեկան հարցաքննութենէն որ եղաւ ի 11 յունիսի ամսոյ հրամանաւ սրբազնագոյն հայրապետին մերոյ ընդ ձեռն Ընդդէս Ըբեպիակոպոսին՝ կ'երևի հետեւեալ յայտարարութեամբ աշակերտաց ուսման յառաջընթացութեան պտուղը զոր դիւրահասկանալի լինելու համար աշխարհաբառ կ'հրատարակեմք ՚ի խրախոյս ազգային դպրոցաց, ուսուցչաց և հոգաբարձուաց և որ մեծն է, իւրաքանչիւր ՚ի նոսին ուսանող աշակերտաց :

Ս Եհափառ Տէր

Ինչպէս ամէն տարի վայելուց սովորութիւն է եղած սուրբ Մթոռոյս կողմանէ Լորեանու հոգեւոր ուսումնաբանին աշակերտացը տարեկան հարցաքննութեան համար քննիչ ուղարկելը, նոյնպէս Ս Եհափառ Տէրութեանդ հրամանաւ

վիճակեցաւ նուաստիս նոյն Ս արժարանի տղայոց այս տարուան քննութեանը ներկայ գտնուիլ :

Սասի գնալով յԼորեան քաղաք, փութացայ համաձայն վիճակային Ստեփաննին կարգադրութեան, որ կ'ծանուցանէր աղքային հասարակութեան հարցմանց առարկաները և կ'հրաւիրէր հանդիտակիր լինելու նշանակեալ ժամերուն սկսելու հարցաքննութիւնը ամսոյս Յին :

Սուսմանց առարկաները էին Սրօնագիտութիւն, Սրբազան պատմութիւն, Հայերէն Վերականութիւն, քաղաքական և ուսումնական Սշխարհագրութիւն, Սուսմանութիւն, Հայոց և ընդհանուր պատմութիւն և Սուսերէն : Սշակերտաց, մանաւանդ երկրորդ և առաջին դասատանց մէջ գտնուածներուն յառաջագիմութեան լուս վերահասու լինելու համար՝ ըստ մեծի մասին ինքնին կ'քննէի մանրամասնաբար և օգնական կ'լինէին ինձ ուսումնական քննիչներ ամենայն անառուք : Սէն առարկայից մէջ ըստ բաւականին յաջող պատասխան տուողներ եղան : մանաւանդ Սրբազան և ազգային պատմութեանց մէջ : Միայն Հայկական Վերականութեան ուսումն մասնաւորաբար թոյլ կ'տեսնուէր : (Միքանի աշակերտներ և եթ այս մասին բաւական վարժ էին համարձակ և ուղիղ պատասխանատուութեան) : Սակայն սորա պատճառը ոչ այլինչ կ'համարիմ, եթէ ոչ փոյթ ընդ փոյթ Հայկական դասատուաց փո-